

Kikkertundersøgelse af tarm (koloskopi)

Koloskopi er en kikkertundersøgelse af tyktarmen. Vi fører en bøjelig slange på tykkelse med en lillefinger gennem tyktarmen, der er ca. 90-120 cm lang. Hos ca. 98 % når vi helt op til blindtarmen. Hos de sidste 2 % suppleres med en CT-skanning. Koloskopet er 150 cm langt og har, ud over et TV-kamera, kanaler til luft, vand, sug og instrumenter.

Hvornår bruges koloskopi?

Koloskopi er den bedste undersøgelse af tyktarmen og bruges blandt andet ved:

- blod i afføringen, lav blodprocent, vægttab, mavesmerter eller ændret afføringsmønster
- screening for tyktarmskræft, både med og uden familiær forekomst
- løbende kontrol af patienter med tyktarmspolypper
- kontrol efter operation for tyktarmskræft

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at nære slægtninge til personer med kræft i ende- eller tyktarm får foretaget koloskopi hvert 3. eller 5. år.

Undersøgelsen giver et godt billede af tarmens slimhinde. Finder vi tegn på sygdom, kan vi tage vævsprøver (biopsi) og foretage mindre indgreb i samme seance. Hos omkring 20 % af patienterne finder og fjerner vi polypper under undersøgelsen.

Hvor lang tid tager undersøgelsen?

En koloskopi tager typisk mellem 15 og 45 minutter. Tager den længere tid, skyldes det som regel, at tarmen er usædvanligt lang (op til 280 cm) og bugtet, eller at den ligger anderledes - for eksempel efter tidligere operationer i maven.

Er undersøgelsen ubehagelig?

Tarmen i sig selv har ingen smertenerver. Derfor kan vi skære i og brænde slimhinden, uden at du mærker det.

Smertenerverne sidder i krøset, som er tarmens ophæng. Ubehag eller smerte kan opstå, når vi retter tarmens bugtninger ud, mens kikkerten føres frem. Det er som regel kortvarigt og forsvinder, så snart slyngen er passeret.

Vi anbefaler beroligende og smertestillende medicin under undersøgelsen. Valget er dit, men husk at bilkørsel og betjening af maskiner frarådes resten af dagen, hvis du får medicin. Det kan derfor være praktisk at have en ledsager med.

Forberedelse

Et godt resultat kræver, at tarmen er grundigt rensed ud. Det indebærer både kostomlægning og brug af et udrensningsmiddel.

Kost

- **3 dage før undersøgelsen:** undgå kerneholdig kost som kernerugbrød, sesamfrø, hørfrø og lignende - kerner kan tilstoppe udstyret.
- **Dagen før undersøgelsen:** spis indtil en time før udrensningen startes, og undgå meget store måltider. Derefter kun klare væsker: saftvand, sodavand, æblejuice, Faxe Kondi, cola, te, kaffe, danskvand, bouillon, sorbet (vandis) uden bær, øl og hvidvin. **Ingen mælkeprodukter**, ingen legerede eller tykke supper (fx tomat- og aspargessuppe), og ingen rødvin, rødbedesaft eller blåbærsaft. Drik rigeligt, gerne sukkerholdigt, så du får lidt kalorier.
- **På undersøgelsesdagen:** du må drikke te, kaffe, saft og vand efter behov.
- **Fast medicin** tages som vanligt.

Udrensning

Udrensningen begynder 4 dage før undersøgelsen. Du starter med Dulcolax-tabletter 5 mg, 2 tabletter dagligt i 3 dage, før selve udrensningen med Picoprep begynder. Husk at medbringe den udleverede rekvisition på apoteket.

Dagen før undersøgelsen bruges Picoprep, som udleveres gratis på apoteket. Pakken indeholder to breve med pulver:

- **Kl. 14:00** - hæld pulveret fra det første brev i et glas med 150 ml koldt vand. Rør i 2-3 minutter, indtil det ikke længere bruser. Drik blandingen inden for 15 minutter. Drik derefter mindst 1½ liter klar væske over de næste 4-6 timer.
- **Kl. 20:00** - tag det andet brev på samme måde, og drik mindst 1½ liter klar væske inden for de næste 2-4 timer.

Reaktionen på udrensningen er individuel. Der kan gå mellem 3 og 8 timer, før den virker.

Udrensningen giver kraftig, vandig diarré. Du skal være tæt på et toilet og bør ikke forlade hjemmet, mens udrensningen står på.

- Den kan også gå ud over nattesøvnen.
- Mange oplever lidt mavekneb eller kvalme.
- Huden omkring tarmåbningen kan blive irriteret - smør den jævnlige med en fed creme.

Bruger du daglig medicin, skal du følge vejledningen i pakken om brug af anden medicin. Du skal **ikke** følge pakkens vejledning til selve udrensningsproceduren - brug vores anvisning ovenfor.

Efter undersøgelsen

- Afsæt cirka en halv time til observation. Vi byder på en kop kaffe og et stykke brød.
- Har du fået medicin under undersøgelsen, skal du have nogen til at følge dig hjem.

Er koloskopi farligt?

Koloskopi er en sikker undersøgelse, især når den udføres af en rutineret undersøger. Der er faktisk færre komplikationer end ved en traditionel røntgenundersøgelse. De få komplikationer ses især i

forbindelse med polypfjernelse og kan være blødning eller et lille hul i tarmvæggen. Begge dele sker yderst sjældent, og risikoen opvejes klart af fordelene ved at finde fx kræft eller forstadier i tide.

Kontakt os

Kontakt Kirurgen.dk inden for de første dage efter undersøgelsen, hvis du oplever:

- væsentlig blødning fra tarmen
- mavesmerter, der varer mere end 3 timer
- kulderystelser og feber over 38,2 °C

Telefon 39 64 01 25 - mail@kirurgen.dk